

Nav de behandeling van de Realisatiestrategie Natuurvisie in de Commissie RGW, dd 22-1-2018

D66

Op pagina 9 staat het volgende: "We verkennen welke eisen we willen stellen aan de verpachting of het in beheer geven van onze gronden, **ook als die niet in het NNN liggen**. Doel is dat we het gebruik van de gronden afstemmen op de aanwezige of potentiële natuurwaarden".

Hoe verhoudt deze opmerking zich tot de verkoopopgave die de provincie heeft mbt gronden buiten het NNN? In andere woorden: over wat voor gronden gaat het hier?

Dit heeft betrekking op gronden die in het bezit van de provincie zijn maar niet binnen het NNN liggen. Deze gronden staan op de nominatie om te worden verkocht of geruild. Het voorgestelde actiepunt richt zich op de periode tot aan het moment dat de daadwerkelijke verkoop of ruil gebeurt. In deze periode worden de gronden verpacht aan agrariërs. Door voorwaarden te stellen aan het gebruik van de gronden, bijvoorbeeld ter bescherming van weidevogels of kleine landschapselementen, is er een beheer mogelijk dat de Utrechtse biodiversiteit ten goede komt, ook als op deze gronden in de toekomst geen natuur ontwikkeld wordt. Dit kan in de pachtvoorwaarden geregeld worden, hoewel dit economisch waarde mogelijk zal aantasten.

Overigens willen we dergelijke voorwaarden ook stellen aan gronden die in een later stadium tot natuurgebied ontwikkeld worden (dit punt is terug te vinden bovenaan pagina 11 van de realisatiestrategie).

Betekent dit dat de provincie ook gronden heeft binnen de groene contour? Zo ja, hoeveel en waar liggen ze? Of is de contour helemaal in privehanden?

De groene contour is grotendeels in handen van particulieren. De provincie heeft in totaal 7,0 ha binnen de Groene Contour in eigendom, verspreid over diverse gebieden.

Som van Oppervlakte NATUUR (HA)					
NAAM PROJECT	Deelgebied	V. BEGINTIJD	NAAM	PERCEELSAANDUIDING	Totaal
Eemland	(leeg)	(leeg)	Provincie Utrecht	BAA010255	0,3
	Totaal (leeg)				0,3
Totaal Eemland					0,3
Valleilint Utrecht	Valleilint Utrecht: Valleilint	(leeg)	Provincie Utrecht	STB00D3494	0,3
				STB00D3496	0,2
				STB00D3501	2,7
	Totaal Valleilint Utrecht: Valleilint				3,3
Totaal Valleilint Utrecht					3,3
(leeg)	(leeg)	(leeg)	Provincie Utrecht	KMR00M257	0,7
				KMR00M258	0,3
				MDT01A7283	0,0
				MFT01C298	0,3
				VAN00G497	1,5
				ZVD00H322	0,5
	Totaal (leeg)				3,4
Totaal (leeg)					3,4
Eindtotaal					7,0

De inrichting van natuurgebieden wordt naar voren gehaald en er wordt niet langer gewacht op 'ontsnippering'. Wat zijn daarvan precies de financiële consequenties? Of duidt dit stukje op pagina 20 hierop: 'Een structurele claim voor uitbreiding van het areaal te beheren natuur met jaarlijks gemiddeld 500 ha à €400 per ha, in totaal €11 miljoen voor de periode 2018 t/m 2027 (jaarlijks gemiddeld € 1,1 miljoen).'

Er is geen verband met de tekst op pagina 20. Onderzocht wordt of het mogelijk is om in een te ontwikkelen natuurgebied een bepaald gedeelte eerder te realiseren (en niet af te wachten totdat het hele gebied beschikbaar is). Voordeel hiervan is dat de potentiële biodiversiteitswinst eerder verzilverd wordt. Nadeel is dat het extra geld kan kosten. Er is op dit moment nog geen overzicht te geven van de precieze (deel)gebieden die hiervoor in aanmerking komen, noch van de eventuele financiële consequenties. Aan de uitvoerders van het AVP programma wordt gevraagd per gebied te inventariseren of op onderdelen versnelling mogelijk is, en zo ja, wat in dat geval eventuele aanvullende kosten zijn. Als dit in beeld kan per geval afgewogen worden of tot versnelling overgegaan wordt.

De weidevogelreservaten worden op orde gebracht. Meer info daarover volgt in het aanstaande memo. Gaat de memo ook in op de problematiek rond predatie?

Deze problematiek wordt inderdaad in dit memo meegenomen.

Er wordt 1,1 miljoen extra uitgetrokken voor natuurinclusieve landbouw, waarbij ook de toepassing in de groene contour een reële optie wordt. Krijgen we hier tijdens de behandeling van de kadernota een dekkingsvoorstel voor, of gaat dit uit bestaande middelen? Kan dit niet meteen terugvinden in het stuk.

De discussie over dekking van de benodigde middelen zal plaatsvinden bij de Kadernota 2018. Dan wordt ook besloten welk gedeelte van het geld uit bestaande middelen kan komen.

De € 1,1 miljoen wordt niet exclusief besteed aan natuurinclusieve landbouw maar aan meerdere incidentele posten. Deze posten corresponderen met de biodiversiteitsopgave incidenteel zoals die in de Kadernota van 2017 is uitgewerkt.

Voor natuurinclusieve landbouw vindt in 2018 een verkenning plaats naar de mogelijkheden. Onderdeel van deze verkenning is het selecteren en verder faciliteren van een aantal reeds bestaande voorbeelden van natuurinclusieve landbouw. Deze verkenning stemmen we nauw af met de opstellers van het Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur (LTO, NMU en groene partners). Parallel vindt een verkenning plaats naar financieringsbronnen in het landelijk gebied. Ook daarbij wordt gekeken naar natuurinclusieve landbouw. De verkenningen worden nu gefinancierd vanuit natuur en zijn onderdeel van de financiële claim voor de realisatiestrategie.

Of er uiteindelijk verder geïnvesteerd wordt in dit concept zal in een later stadium besloten moeten worden. Hierbij wordt tevens in overweging genomen dat er vormen van natuurinclusieve landbouw zijn die zichzelf terugverdienen (omdat agrariërs bijvoorbeeld minder kosten maken door het benutten van de biodiversiteit in en om hun bedrijf). Eventuele middelen kunnen komen uit het natuurbeleid (realisatiestrategie) en uit het landbouwbeleid (in de nog op te stellen Landbouwvisie zal hier aandacht aan worden besteed).

Er wordt gesteld dat natuurinclusieve landbouw een extra financiële impuls gaat krijgen. Is al duidelijk waar dat extra miljoen vandaan gaat komen? Komt dat uit natuurmiddelen?

Zie het antwoord hierboven.

In de beantwoording van de technische vragen van CU mbt de statenbrief Agrobosbouw, wordt aangegeven dat agrobosbouw niet voldoet aan de eisen die de beoogde beheertypen met zich

meebrengen. Zou dit veranderen op het moment dat natuurinclusieve landbouw een optie wordt binnen de groene contour? Zouden we een uiteenzetting kunnen krijgen van het een en ander, inclusief de mogelijke kansen en beperkingen voor prive-eigenaars van grond?

De realisatiestrategie wil duurzame landbouw met natuur (natuurinclusieve landbouw) stimuleren. Het concept heeft betrekking op een manier van werken die minder belastend is voor de biodiversiteit. Daarbij is een grote bandbreedte zichtbaar: van één of twee maatregelen treffen die een gunstig effect hebben ("lichtgroen") tot het treffen van een set aan maatregelen die negatieve gevolgen volledig wegneemt ("donkergroen"). Speciale aandacht is er daarbij voor de Groene Contour, waar overigens nu al zwaar agrarisch natuurbeheer mogelijk is (botanisch beheer zonder bemesting).

Agrobosbouw kan gezien worden als een manier om natuurinclusiever te werken, hoewel dat afhangt van de specifieke invulling ervan op bedrijfsniveau. We zien het concept tevens als één van de onderdelen in ons advies inzake de verkenning naar nut en noodzaak van een nieuw houtopstandenbeleid voor de provincie in het licht van duurzame benutting, biogascentrales, CO2-opslag, etc. zoals toegezegd in de Programmabegroting 2018.

Het is vooralsnog niet zo dat in de Groene Contour natuurinclusieve landbouw als een volwaardig alternatief gezien wordt voor het ontwikkelen van nieuwe natuur. Het is eerder een tijdelijke "tussenvorm" tussen intensief agrarisch gebruik en de toekomstige ontwikkeling van nieuwe natuur – dit laatste is in de Groene Contour immers nog steeds het doel, conform het Akkoord van Utrecht. Realisatie van een dergelijke tijdelijke tussenvorm kan vanuit biodiversiteitsoogpunt reeds de nodige winst opleveren.

Komt de in 2015 aan de groene contour (ondersteuning van initiatiefnemers) toegewezen 0,5 fte ten goede aan de nieuwe taskforce financieringsmodellen? Wat heeft de 0,5 fte tot nu toe opgeleverd?

Nee, deze capaciteit is ondergebracht bij de programmabureaus en is bedoeld voor ondersteuning en / of begeleiding van initiatieven tot Groene Contourontwikkeling die uit de markt komen. Tot op heden heeft deze inzet, anders dan Groene Contour-realisatie in het kader van natuurcompensatie of Rood-voor-groen, nog geen extra gerealiseerde hectares opgeleverd.

Wat belet ons precies om nu alvast werk te maken van beleid rond invasieve exoten, in afwachting van de definitieve lijst?

Wij volgen hierin de koers zoals PS die hebben vastgesteld op 12 december 2016 in het Beleidskader Wet natuurbescherming, namelijk dat we geen invasieve soorten gaan bestrijden totdat de Minister dit ons opdraagt via een Ministeriele Regeling (MR). Momenteel zijn betrokken partijen (Rijk, Unie van Waterschappen, NVWA, IPO, etc) hier mee bezig. In december 2017 is een voorstel van het Rijk ontvangen over de provinciale invulling van het exotendossier (voor zover het invasieve soorten betreft die een risico vormen voor de biodiversiteit) door de gezamenlijke provincies. Daar is instemmend op gereageerd, waarbij de provincies enkele voorwaarden hebben gesteld, onder andere dat de Rijksoverheid de werkzaamheden op dit gebied door de NVWA in stand houdt en dat de afbakening van verantwoordelijkheden met de waterschappen goed geregeld wordt. Het Rijk zal deze voorwaarden naar verwachting opnemen in een regeling die op z'n vroegst in maart definitief zal zijn.

Er is ondertussen al veel voorwerk verricht dat we nu kunnen gaan doorvertalen naar een provinciale aanpak. We faciliteren gemeentes over risico's van invasieve exoten, door middel van kennisdelen via een nieuwsbrief. De voorbereidingen voor beleidsinvulling zal starten zodra de definitieve tekst van de Ministeriele Regeling bekend is. Wij zullen de doelgroep van de nieuwsbrief uitbreiden en ook terreinbeheerders daarbij betrekken. Het blijft het de verantwoordelijkheid van grondgebruikers om problemen op hun terreinen op te lossen dus kennisdeling is van belang.

Groenlinks

Pijler 1 Natuur in een robuust netwerk

Een van de maatregelen die genoemd wordt (p. 7 bovenaan) is: "We bakenen scherp af welke gronden we in de niet-internationale opgave nodig hebben voor het bereiken van natuurdoelen en verkennen de mogelijkheden om hectares die op een bepaalde plek niet tot hun recht komen vanwege een gebrek aan potentie via herbegrenzing elders in te zetten". Wat wordt hier mee bedoeld? Gaat dit om gebieden binnen de groene contouren?

Dit gaat om nog niet ontwikkelde maar wel begrensde gebieden binnen de 1506 ha (Natuurnetwerk). In principe worden deze gebieden ontwikkeld tot nieuwe natuur, maar het kan voorkomen dat deze gebieden bij nader inzien vanuit ecologisch oogpunt op een onhandige plek liggen. In dat geval kan onderzocht worden of er in de nabije omgeving een gelijkwaardig of beter alternatief mogelijk is dat wel haalbaar is (wellicht zelfs tegen lagere kosten of met meer natuurwinst). Uiteraard wordt een dergelijke beslissing niet lichtvaardig genomen (zo is er altijd intensief overleg met de Kopgroep Akkoord van Utrecht) en verandert er niets aan de einddoelstelling van 1506 ha natuurrealisatie.

Pijler 2 Natuur met kwaliteit

Onder deze pijler vallen een aantal dingen waaronder agrarisch landgebruik en agrarisch natuurbeheer.

Hier een aantal vragen over:

Bermbeheer: eerder is bekend geworden dat er grootschalige fraude wordt gepleegd met mest. Op eerdere vragen van de PvdA hierover, werd aangegeven dat de provincie hier geen toezichhoudende rol op heeft. Echter, het deel waarbij sommige agrariërs delen van openbaar terrein bij hun land voegen om mest op uit te rijden, lijkt ons wel een zaak van de provincie.

Is er zicht op of dit gebeurd in Utrecht en welke impact dit heeft op de realisatie van onze natuurdoelen?

Er zijn geen signalen dat er in Utrecht op publieke eigendommen (bermen en overhoeken) mest vanuit de agrarische bedrijven wordt uitgereden. Wat betreft de provinciale bermen langs de N-wegen zien de weginspecteurs hierop toe. Bovendien zijn vrijwel alle provinciale wegbermen fysiek van naastgelegen percelen gescheiden door bermsloten of droge greppels, wat uitrijding van mest praktisch gezien lastig maakt.

Overigens gaat het er bij de bermfraude niet zozeer om of er daadwerkelijk mest uitgereden wordt in de berm. De fraude bestaat eruit dat boeren bij de opgave van hun percelen bij RVO aangrenzende bermen of niet-agrarische gebruikte percelen van anderen intekenen op hun perceelskaarten. Daardoor lijkt het of ze meer hectares hebben en dus meer mest mogen uitrijden. De extra mest rijden de boeren vervolgens op hun eigen percelen uit (overbemesting)

en niet in de berm. Of er van deze vorm van fraude sprake is in Utrecht is niet bekend, hier zijn geen cijfers over. Het is dus niet te achterhalen welke impact dit heeft op de realisatie van onze natuurdoelen. Toezicht hierop ligt niet bij de provincie maar bij de instantie die de door de agrariërs opgegeven oppervlakten (kadastrale nummers en eigendom) moet toetsen.

Agrarisch natuurbeheer:

Er is sprake van het opstellen van een gedragscode voor agrarisch natuurbeheer die individuele ontheffingen kan vervangen. Hiermee haal je echter wel de grond weg voor handhavende mogelijkheden. Als voorbeeld wordt het waterschap genoemd waar een dergelijke gedragscode goed kan werken, maar deze heeft een heel ander belang dan een agrariër. Wat zou het voordeel van zijn het vervangen van ontheffingen door een gedragscode?

Er wordt onderzocht of er gekomen kan worden tot een wettelijke gedragscode voor agrarische werkzaamheden (op grond van artikel 3.31 Wnb). Een eventuele gedragscode zal door de sector zelf opgesteld moeten worden. Er bestaat geen verplichting om te werken overeenkomstig een goedgekeurde gedragscode. Indien men dit niet doet (door in het geheel geen rekening te houden met een gedragscode of wanneer de voorschriften uit de gedragscode worden overschreden) geldt bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming nog gewoon een ontheffingsplicht. Er kan dan handhavend worden opgetreden tegen het ontbreken van de vereiste ontheffing.

Er wordt werk gemaakt met de versnelling van de inrichting van natuurgebieden waar een kwaliteitsslag nodig is. Op zich een goede zaak, maar de suggestie van herbegrenzing van snippers die nog niet gerealiseerd kunnen worden, geeft wat zorg. Kan hier een nadere toelichting op komen, of een concreet voorbeeld wat hier precies mee bedoeld wordt?

Voor een toelichting zie het antwoord op uw eerste vraag. Er is nog geen concreet voorbeeld beschikbaar. Voorstellen voor herbegrenzing worden altijd in nauw overleg met de partners Kopgroep Akkoord van Utrecht voorbereid.

Pijler 3 Beleven en betrekken

Er staat dat de tevredenheid groot is over de resultaten. Waarom? De projecten die genoemd worden (Groen doet Goed en Groen aan de buurt) blijven vooral projecten die natuur rechtstreeks ten dienste stelt aan mensen. De daadwerkelijke waardering voor natuur en de intrinsieke waarde blijft hier ver onder belicht. Binnen deze projecten is er zelfs het risico dat individuele flora en fauna beschadigt door de menselijke activiteiten ten behoeve van educatie. Een project zoals in Groningen over het uitroepen van de 'soort van Groningen' lijkt minder schadelijk te zijn en meer kennis en draagvlak te creëren. Projecten als bij Haarzuilens door NM lijken dan ook veel beter aan te sluiten, ook in relatie tot de ambitie om mensen meer te betrekken bij natuurbeheer. Ook een natuurwerkdag lijkt meer passend. Zou hier kritischer naar gekeken kunnen worden bij het opzetten en/of ondersteunen van dergelijke projecten?

Het betrekken van mensen bij natuur en biodiversiteit is in onze ogen van groot belang, onder andere om voor draagvlak te zorgen voor ons natuurbeleid. Het project Groen doet Goed heeft tot doel kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar te betrekken bij natuur. Daarbij kan bijvoorbeeld een blotevoetenpad aangelegd worden, of worden er hutten gebouwd, maar dat geeft geen significante schade aan de natuur. Groen aan de Buurt ondersteunt gemeenten en bewoners bij aanleg en (zelf)beheer van natuur in de stedelijke omgeving, dat levert dus meer natuur op en geen beschadiging van natuur.

Uiteraard evalueren we de genoemde projecten om te bekijken hoe ze zo goed mogelijk aansluiten bij de doelen, maar ons is nog geen schade aan de natuur bekend.

Zeer intensief recreatief gebruik van natuur kan spanning opleveren voor lokale natuurwaarden, maar juist daarom wordt aandacht besteed aan zonering.

In 2017 heeft de provincie al bijgedragen aan de organisatie van de Natuurwerkdag door LEU en ook in 2018 zal waarschijnlijk een dag georganiseerd worden gericht op natuurvrijwilligers.

Verder mis ik de visie op recreatie, net als bij pijler 5 en waar ook een lastige balans in te krijgen is. Bij rapportage natuur okt 2017 wordt aangegeven dat “vrijwel alle natuurgebieden zijn opengesteld voor bezoek”. Behalve bij optreden van te grote ecologische schade. Maar hoe wordt dit bepaald? Dit kan alleen achteraf vastgesteld worden en dus pas als het te laat is. Hoe kijken we hier nu eigenlijk tegen aan?

Er lopen inmiddels een aantal voorbeelden waar we eigenlijk al weten dat dit niet goed aflopen en we doen het toch:

- Fort Honswijk: idee dat de populatie vleermuizen verhuisd kan worden en mitigerende maatregelen helpen: is er al eens ‘verhuizing’ succesvol geweest en/of hebben mitigerende maatregelen daadwerkelijk duurzaam tot bescherming geleid?
- MOB terrein Rhenen, maar ook Vliegbasis Soesterberg: militaire gebieden, mn munitie opslag zijn bij uitstek gebieden waar de biodiversiteit en mn bepaalde beschermde goed gedijen vanwege de daadwerkelijke afwezigheid van mensen.

Maar er is bv ook toenemende kritiek op bepaalde activiteiten die worden georganiseerd door organisaties als SBB of NM, bv de ATB wedstrijden in natuurgebieden.

Dat hier in sommige gevallen zelfs ontheffingen voor worden afgegeven zegt ook al het nodige (zie ook agendapunt 3.3 Hart vd Heuvelrug waar PvdD terechte vraag over stelt)

Dit spanningsveld mist in zijn geheel bij pijler 5 en we zouden graag zien dat hier meer aandacht voor komt bij de realisatiestrategie. Hoe kijkt het college hier tegen aan?

In principe moeten alle natuurterreinen waarvoor wij beheersubsidie geven opengesteld zijn. In de praktijk maken natuurbeheerders gebruik van zonering om er voor te zorgen dat er voldoende rustgebieden voor dieren zijn. Beheerders zijn voortdurend bezig met dit spanningsveld en kunnen met hun expertise goed gebalanceerde afwegingen maken tussen natuurbelangen en recreatedruk. Terreinbeheerders kunnen hiervoor ook het instrument toezicht en handhaving in zetten.

Een goed voorbeeld van succesvolle mitigatie / compensatie is de casus Fort Vechten. Door aanpassing van het planontwerp zijn de rustplaatsen voor de vleermuizen in het fort duurzaam beschermd.

Het afwegen van de balans tussen ruimtelijke ontwikkelingen en recreatieve activiteiten enerzijds en natuurbescherming anderzijds is vaak complex. Met de komst van de Wnb hebben we echter meer armslag gekregen om deze afweging te kunnen maken, omdat we zelf bepalen in welke gevallen we bepaalde ontwikkelingen of activiteiten toestaan. Dit geldt ook voor recreatieve activiteiten die vergunningplichtig zijn (in principe alle activiteiten die beschermde soorten kunnen schaden). Een voorbeeld van adequaat ingrijpen is het stilleggen van de MUDrace in Amersfoort (op aandringen van de RUD) vanwege dreigende verstoring van broedende kieviten.

De aanpak die we hierbij kiezen is dat we in een zo vroeg mogelijk stadium met initiatiefnemers om de tafel willen om te kijken in hoeverre de geplande ingreep of activiteit doorgang kan vinden, al dan niet voorzien van compenserende en / of mitigerende maatregelen. Dit is onderdeel van de Utrechtse aanpak Wnb (beschreven bij pijler 5).

Pijler 4 Duurzame financiering en benutting

Bij deze pijler gaat het in deze strategie vooral om Groene Contour opgaven?

Er staan in deze pijler drie onderwerpen centraal:

- ***De taskforce financieringsbronnen. Deze richt zich op pilots in de Groene Contour, maar ook op het Nationaal Park Heuvelrug.***
- ***Duurzame landbouw met natuur (natuurinclusieve landbouw). Hierbij gaat het om het verkennen van de potentie aan de hand van bestaande voorbeelden. We zoeken daarbij naar 1 of 2 voorbeelden in de Groene Contour, maar er zullen ook voorbeelden bekeken worden die niet in de Groene Contour liggen.***
- ***Duurzaam bosbeheer. Hierin speelt de Groene Contour geen rol***

Waarom lukt het nog niet met Vitens?

In haar bereidheid bij te dragen aan het behoud en de ontwikkeling van de (natuur)kwaliteiten van de Heuvelrug zocht Vitens naar het causale verband tussen de drinkwaterwinning en knelpunten in het gebied. Dit leidde tot op heden niet tot projecten die aansprekend genoeg waren en voldoende impact genereerden. Het traject met Vitens is nieuw leven ingeblazen via het Nationaal Park. Recent overleg tussen beide partijen heeft geresulteerd in de ambitie om op korte termijn een aantal concrete, grotere en integrale projecten te formuleren met partners in het Nationaal Park (waaronder de terrein beheerende organisaties). Ook andere partijen zoals de waterschappen worden betrokken.

Verantwoord bosbeheer primair bij de verschillende terreineigenaren. Worden hier ook omwonende bij betrokken ondanks dat dit niet juridisch hoeft (zie ook eerdere vraag nav art47 vragen)?

Het is gebruikelijk dat de grote terreinbeheerders bekend maken aan het publiek wanneer er grote beheeractiviteiten plaatsvinden, waarbij bijvoorbeeld bomen worden gekapt. Ook worden er van te voren excursies gehouden. De mate waarin omwonenden betrokken worden ligt aan de concrete situatie.

In het buitengebied is de provincie bevoegd om te besluiten aangaande het vellen van bomen. Hier geldt de meldingsplicht richting GS én de herplantplicht. Soms is het nodig dat bomen gekapt worden, vanwege ziekte, onderhoud of omdat de veiligheid in het geding is. Het is dan wenselijk belanghebbende bewoners te betrekken, maar die verantwoordelijkheid ligt niet bij de provincie, maar bij de initiatiefnemer. Deze kan zelf uitleggen waarom de ingreep noodzakelijk is en welke acties er verder zullen volgen.

Om deze burgerparticipatie te stimuleren hebben wij besloten in de ontvangstbevestiging van de melding van een voorgenomen velling een passage op te nemen over het informeren van de buurt. Wij kunnen deze informerende rol van de initiatiefnemer echter niet afdwingen. Een vergelijkbare passage wordt opgenomen op de provinciale website, zodat initiatiefnemers zo vroeg mogelijk op de mogelijkheden die burgerparticipatie biedt worden gewezen.

Pijler 5 De balans bewaken

Goed dat er een samenwerking wordt beoogd, mn in relatie tot gemeenten en het VTH traject lijkt hier nog wel een verbetering mogelijk als het gaat om natuurbescherming. Er lijkt wel relatief snel meegewerkt te worden aan gemeentelijke plannen die natuur in het gedrang brengen (rood-om-rood initiatieven, vb Fort Honswijk, Hessingterrein -de Bilt, Lage Vuursche/Landgoed Pijnenburg-Baarn). Wordt er vanuit de realisatiestrategie kritisch meegekeken met vergunningverlening?

In lijn met de voorgestelde Utrechtse aanpak Wnb uit de Natuurvisie wordt geprobeerd in een zo vroeg mogelijk stadium aan tafel te komen met initiatiefnemers. Door in een vroegtijdig stadium aan te haken, kan er bijgedragen worden aan oplossingen die zo min mogelijk negatieve effecten hebben op beschermde soorten, zonder dat de weerstand tegen deze soorten onnodig toeneemt. Alle ontheffingsaanvragen zijn en worden aan een eenduidig wettelijk beoordelingskader en de beleidslijn getoetst. De inspanningen op de ontheffingverlening worden uiteindelijk gemonitord en geëvalueerd (dit wordt nader uitgewerkt in het supplement monitoring en bijsturing). In de realisatiestrategie is overigens niet expliciet op vergunningverlening ingegaan omdat dit onderdeel al afdoende was geborgd in de Natuurvisie en met name het Beleidskader Wnb.

Compensatiebeleid: goed dat de aanbevelingen van het rekenkamerrapport zijn meegenomen. Wanneer kunnen we hier een eerste voortgangsrapportage van tegenmoet zien?

In het najaar van 2018 zal een eerste voortgangsrapportage plaatsvinden over de implementatie van de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer over het compensatiebeleid. Voor de implementatie van een aantal aanbevelingen, in het bijzonder meer afdwingbaar maken en uitvoeren van veldcontroles, is de provincie afhankelijk van de medewerking van andere partijen, zoals RWS en gemeenten. Implementatie is daardoor niet zonder meer op korte termijn mogelijk.

Over exotenbestrijding: HUL doet ook al een oproep hier haast mee te maken, ook om de schade beperkt te houden. Wat is er nu voor nodig dit snel op te gaan pakken en waarom is het zo lastig dit te doen, mn een aantal redelijk voor de hand liggende soorten (met bijbehorende schade)? Gaat dit echt alleen om financiën?

Zie het antwoord hierboven (vraag van D66 over exotenbestrijding).

Bij financiën wordt om 5,19 miljoen extra gevraagd tbv tegemoetkoming schade door ganzen. Dit gaat echt om schade-uitkering en niet om uitvoer van het faunabeheer plan?

Het grootste deel van het geld zit inderdaad in extra budget voor schade-uitkering (€ 4,332,- mln). Dit budget is een voorlopige raming over 10 jaar en kan nog verder gaan oplopen. Daarnaast is er een budget ingecalculeerd voor het eenjarig verlengen van het ganzenakkoord. Zoals eerder gerapporteerd, is besloten om dit akkoord met 2 jaar te verlengen tot en met 2019. Geld voor 2018 is al beschikbaar gekomen in de Kadernota 2017. Hetzelfde incidentele budget voor 2019 (€ 0,258 mln) is meegenomen in de realisatiestrategie. Voorts is in het budget meegenomen een structurele ophoging van de exploitatie van de Faunabeheereenheid van 0,6 mln. over 10 jaar ter borging van de continuïteit van de Stichting. Dit omdat een gedwongen verhuizing maakt dat de FBE marktconforme huur gaat betalen, en om de personele continuïteit (achtervang) te kunnen garanderen.

Partij voor de Dieren

In het akkoord van Utrecht van 2011 staat bij afspraak 1A dat er eind 2018 1500 ha nieuwe natuur gerealiseerd zou zijn. (Die 1500 ha is een overblijfsel van de 6000 ha die gerealiseerd zou worden (afspraken EHS)). Nu is het 2018 en 915 ha van de 1500 gerealiseerd. Nu wordt er gesproken over deels afronden in 2021 en deels in 2027. Er wordt daarbij gesproken over twee uitdagingen: beschikking krijgen over de benodigde grond en een hogere kwaliteit realiseren. Middels vage termen zoals denkproces, uitdagingen en meer van dit soort termen probeert GS de nieuwe natuur vorm te geven. De PvdD is er niet gerust op dat er in 2027 wél 1500 ha nieuwe natuur is in de provincie Utrecht.

De vragen van de PvdD zijn: wat wordt het verschil met de afgelopen zeven jaar om het tempo omhoog te krijgen? Hoe gaat daar nu concreet vorm aan gegeven worden? Wanneer heeft de provincie beschikking over de benodigde grond en wat is het PvA als de benodigde grond beschikbaar is. Kan de gedeputeerde garanderen dat in 2027 de 1500 ha nieuwe natuur er is (inclusief natuurlijk alle benodigde verbindingen?)

De oorspronkelijke ambitie uit het akkoord van Utrecht (afronding van het NNN in 2018) is later bijgesteld en in tweeën gesplitst (onder andere naar aanleiding van de afspraken met het Rijk in het Natuurpact). De internationale ontwikkelopgave is af te ronden in 2021, de rest in 2027. Vanuit dit tijdsplan gezien lopen we op schema (zie ook de evaluatie van de Nota Grondstrategie). Versnelling van het tempo is dan ook niet nodig, handhaving ervan wel.

Dit laat onverlet dat er nog een behoorlijke opgave resteert. Prioriteit heeft daarbij de internationale opgave (af te ronden in 2021) waar de programmabureaus en gebiedscommissies met voorrang aan werken. Daarbij wordt een realisatieplan voorzien van tijdsplan uitgestippeld, met afronding (inclusief inrichting) in 2021 als uitgangspunt. Als gedurende de resterende tijd tot 2021 blijkt dat dit tijdsplan niet gehaald lijkt te worden, heeft het College de mogelijkheid om zwaarder instrumentarium in te zetten (conform de Nota Prioritaire Gebieden). Of het daadwerkelijk tot dergelijke inzet komt zal het College te zijner tijd besluiten. Voor nu is dat niet aan de orde.

Tegelijkertijd werken de programmabureaus en de gebiedscommissies ook aan de realisatie van de ontwikkelopgave die niet prioritair is. Na 2021 (als de internationale opgave is afgerond) resteert het tot stand brengen van de niet-internationale opgave.

In de realisatiestrategie natuur kan er in de Groene Contour 3000 ha ontwikkeld worden door derden. Daarvan is 84 ha ontwikkeld.

Hoe essentieel vindt GS het om natuur vorm te geven in de Groene Contour, welke toch noodzakelijk is voor een natuurnetwerk?

Hoe worden derden gestimuleerd om nog 2916 ha te ontwikkelen in de Groene Contour? Wat is het plan en wat is het tijdsplan?

In het Akkoord van Utrecht wordt gesteld dat realisatie van de Groene Contour nodig is voor het goed functioneren van het Natuurnetwerk. Het College, als één van de ondertekenaars van het akkoord, onderschrijft deze formulering.

Tegelijkertijd is echter aangegeven dat er vanuit de provincie geen financiële middelen beschikbaar komen om Groene Contour te realiseren (anders dan de bekostiging van het beheer van de uiteindelijk ontwikkelde natuurgebieden). Er is bovendien geen deadline gekoppeld aan de realisatie van de Groene Contour. Vooralsnog ziet het College geen reden om een dergelijke deadline alsnog vast te stellen.

De realisatiestrategie zet wel in op het in beeld brengen van nieuwe kansen voor de Groene Contour. Zo onderzoekt de taskforce financieringsbronnen naar manieren om binnen de bestaande afspraken tot nieuwe realisatiemodellen te komen. Daarnaast wordt onderzocht of er via duurzame landbouw met natuur (natuurinclusieve landbouw) een impuls kan worden gegeven aan de biodiversiteit in de Groene Contour. Vooralsnog is het niet de bedoeling dat dit in de plaats komt van natuurontwikkeling in de Groene Contour (zie verder het antwoord op vragen van D66 over dit onderwerp hierboven).

SGP

Voor ons is het vooralsnog onduidelijk welk bedrag van die 38 milj. Wettelijk verplicht is en welk bedrag door ons (PS) is geaccordeerd.

Met de Wet Natuurbescherming is het zwaartepunt van het natuurbeleid verschoven naar het beschermen, behouden en herstellen van biotopen van dieren en planten en het in gunstige staat van instandhouding brengen en/of houden van beschermde soorten. Daarnaast staat duurzame beleving en benutting van de biodiversiteit centraal. Het is aan de provincies maatregelen te treffen die deze doelen binnen handbereik brengen. Ze hebben daarbij binnen de kaders van de wet de bevoegdheid om hun wettelijke taak zelf af te bakenen en nader uit te werken. Dit doen ze in een Natuurvisie (het opstellen hiervan is een wettelijke plicht) en in een verordening / beleidsregels.

In de loop van 2016 is geconstateerd dat Natuurbeleid 2.0 (het vorige strategische beleidsplan aangaande natuur) niet voldoende was toegerust op deze doelstellingen. Om aan de Wnb te voldoen hebben PS Natuurbeleid 2.0 daarom ingetrokken en vervangen door de Natuurvisie provincie Utrecht waarin de nieuwe taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de provincie beleidsmatig zijn uitgewerkt. Vanwege de verschuiving van het zwaartepunt is naast het reeds beschikbare (oude) geld nieuw geld nodig: de € 38 miljoen uit de realisatiestrategie die primair bedoeld is voor versterking en behoud van biodiversiteit. Naar welke opgaven uit de Natuurvisie het geld specifiek gaat staat uitgewerkt in Hoofdstuk 3 van de realisatiestrategie.

ChristenUnie

1. Het plan van aanpak voor de bestrijding van de exoten. De ChristenUnie onderstreept de kritiek van de Oostbroekorganisaties. Een structurele aanpak is nodig; een plan van aanpak en geen struisvogelpolitiek meer. Exoten richten voor miljoenen euro's schade aan. Hoe eerder dit aangepakt, hoe beter. Tussen de regels door leest de ChristenUnie, dat het IPO intussen wel erkent dat provincies de beste bestuurslaag zijn om de regie te pakken. Op grond daarvan dringt de ChristenUnie er bij het College op aan de handschoen zo snel mogelijk op te pakken. De ChristenUnie hoopt dat voor de Kadernota duidelijkheid kan worden gegeven over voor welke opgave de provincie staat.

Als de ministeriele regeling aangaande invasieve exoten is vastgesteld (de verwachting is dat dit binnen enkele weken het geval is, i.e. in maart/april) kunnen we onze opgave bepalen. In de tussentijd verrichten we het nodige voorwerk. Zie verder het antwoord hierboven op de vraag van D66 over invasieve exoten.

2. De intensivering van de bescherming van de weide- en akkervogels. De ChristenUnie hoopt dat het eerder in deze vergadering door het College toegezegde memo voor de Kadernota tegemoet kan worden gezien.

In de commissievergadering van 22 januari is mondeling aangegeven dat het provinciaal actieplan voor weidevogels in juni beschikbaar komt, i.e. voordat besluitvorming over de Kadernota plaatsvindt. In dit actieplan is uitgewerkt hoe en waar we de weidevogels willen behouden.

3. De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De nieuwe gemeente is volgens de ChristenUnie niet erg onderbedeeld als het gaat om kwalitatief waardevolle natuur; eerder overbedeeld. Dat betekent dat er extra kosten aankomen voor de provinciale Begroting. Aan het College wordt verzocht voor de Kadernota inzichtelijk te maken wat de invlechting van Vijfheerenlanden betekent.

Het klopt dat de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden veel natuurgebied omvat dat overgaat van Zuid-Holland naar de provincie Utrecht. In de gemeenten Leerdam en Zederik liggen enkele Natura 2000 gebieden zoals Uiterwaarden Lek en Zouweboezem die volledig in Utrecht komen te liggen, wat betekent dat wij voortouwnemer worden. Daarnaast komen ook gedeeltes van Diefdijk Oost en Linge in Utrecht te liggen.

Dit alles zal consequenties hebben voor de provincie Utrecht; op grond van de wet algemene regels herindeling gaan alle rechten en verplichtingen van Zuid-Holland op het grondgebied van Leerdam en Zederik over naar Utrecht. De beide colleges van GS treden daarover in overleg en stellen uiteindelijk samen een verrekening vast. Zuid-Holland en Utrecht starten binnenkort het ambtelijk overleg ter voorbereiding van de daarvoor benodigde besluitvorming. Er zal een inventarisatielijst worden opgesteld van alles wat van Zuid-Holland overkomt naar Utrecht (denk hierbij aan natuurgebieden maar ook aan (water)wegen, erfgoed e.d.).

Voor het overgaand gebied van Zederik en Leerdam dient de provincie Utrecht haar eigen beleid en regelgeving vast te stellen c.q. van toepassing te verklaren uiterlijk binnen twee jaar na de fusiedatum van 1-1-2019. Dit is een omvangrijk provinciebreed project dat integraal wordt opgepakt. Daarom kan niet reeds voor de Kadernota 2018 inzichtelijk worden gemaakt wat de invlechting van Vijfheerenlanden betekent.

Overigens wordt de Statencommissie BEM later dit voorjaar geïnformeerd over dit project.

4. De groene contour. Er wordt een tempo van 20 ha gehaald; met deze slakkengang is de provincie 150 jaar bezig om het einddoel, 3000 ha, dat als ambitie in het Akkoord van Utrecht is vastgelegd af te ronden. De ChristenUnie begrijpt niet waarom de provincie daar niet meer regie op zet.

In het Akkoord van Utrecht is afgesproken dat de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de Groene Contour bij derden komt te liggen. Een provinciale regierol ligt daarbij niet voor de hand.

Het college onderschrijft dat de realisatie van de Groene Contour een langzaam proces is (zie onder andere de Rapportage Natuur). Om te proberen hier verandering in aan te brengen heeft de recent opgerichte taskforce financieringsbronnen de opdracht gekregen te verkennen of er kansen zijn om de realisatie van de Groene Contour binnen de afspraken uit het Akkoord van Utrecht een impuls te geven. Zodra de resultaten van deze verkenning bekend zijn zult u daarover geïnformeerd worden. Dit zal voor de zomer het geval zijn.

5. De onderhandeling met Vitens. De ChristenUnie betreurt, dat de patstelling nog steeds niet is doorbroken. Met een piepkleine heffing op drinkwater wordt heel veel geld verkregen om de herstelmaatregelen van verdrogingschade te financieren. De ChristenUnie roept het College op om dat op de eerstvolgende aandeelhoudersvergadering van Vitens opnieuw te

agenderen.

Zoals eerder aangegeven (zie het antwoord hierboven op de vraag van GroenLinks over Vitens) is het traject met Vitens recent nieuw leven in geblazen in het kader van het traject Nationaal Park Heuvelrug. Het College heeft goede hoop dat dit leidt tot nadere betrokkenheid van Vitens bij het behouden en versterken van Utrechtse natuurwaarden en wil de ontwikkelen in dit traject afwachten.

6. De monitoring. De Staten krijgen nog een supplement, maar de verwachting is dat meer onderzoek nodig is in het kader van insectensterfte. Nu wordt sterk naar plantjes gekeken, maar er moet veel meer naar insecten worden gekeken. Dat kost geld en ook dat mist de ChristenUnie.

Met het opstellen van het Supplement Monitoring en Bijsturing brengen we in beeld of er aanvullingen nodig zijn op de monitoringsactiviteiten die we reeds ontplooid hebben. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of er extra onderzoek nodig is in het kader van de insectensterfte. We weten nu nog niet of dit extra investeringen vergt zoals in de realisatiestrategie is aangegeven.

Overigens inventariseren we verschillende insectensoorten, inclusief de ontwikkelingen in de verspreiding ervan. Onderzoek naar de relatie tussen oorzaak en gevolg van de insectensterfte valt hier niet onder.

7. De Landbouwvisie en het bijbehorende Deltaplan Biodiversiteit waaraan de landbouw- en natuurorganisaties gezamenlijk werken. Wellicht is dit wel het belangrijkste zwarte gat, want voor deze Realisatiestrategie is het te betreuren dat de provinciale Landbouwvisie nog niet gereed is. De ChristenUnie kan zich niet voorstellen, dat de Landbouwvisie geen enkele aanleiding geeft om de provinciale natuurinspanning hier en daar te intensiveren.

Zoals ook in antwoord op de D66 vraag (zie hierboven) is aangegeven, wordt op het moment een verkenning naar de kansen voor duurzame landbouw met natuur (natuurinclusieve landbouw) in onze provincie uitgevoerd. Deze verkenning stemmen we nauw af met de opstellers van het Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur (LTO, NMU en groene partners in Utrecht). De input van deze partners wordt nadrukkelijk meegenomen in de landbouwvisie. Deze wens was een van redenen om meer tijd te nemen voor de provinciale landbouwvisie. Of mogelijk extra investeringen nodig zijn is daarom later pas duidelijk.

CDA

Voortgang van de realisatie (verwerving/functieverandering én inrichting) van het Natuurnetwerk en van de Groene Contour in één overzicht (per jaar sinds het van kracht worden van het Akkoord van Utrecht, de uitvoering van het akkoord loopt t/m 2027).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal	Restant
Hectares verwerving / functieverandering NNN	31	148	0	163	157	19	201	719	787
Hectares inrichting NNN	103	49	31	386	189	540	247	2264	1936

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal	Restant
Hectares verwerving Groene Contour	6	5	7	23	21	21	5	88	2912
Hectares inrichting Groene Contour	6	3	9	23	21	21	5	88	2912

